

Alkoholpolitisk handlingsplan, Dovre kommune 2024-2028

Generelle bestemmelser for salg- og skjenking
av alkoholholdige drikker
i Dovre kommune

Ansvarlig for utarbeidelse og oppdatering: Helse- og rehabiliteringsleder

Behandlet i FER: 17.09.2024

Behandlet i OKO: 09.09.2024

Behandlet i kommunestyret: 23.09.2024

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Mål.....	2
1.2	Delmål	2
1.3	Definisjoner	2
1.4	Aldersgrenser	3
2	Generelle bestemmelser for salgs- og skjenkebevillinger.....	3
2.1	Løyveperiode	3
2.2	Salgs- og skjenkebevillinger.....	3
2.2.1	Andre vilkår ved tildeling av skjenkebevilling	4
2.2.2	Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling for uteservering	4
2.2.3	Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling i tilknytning til idrettsanlegg	5
2.2.4	Internkontroll.....	5
2.3	Skjenketider	5
2.4	Salgstider.....	6
3	Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol.....	6
4	Gebyrer	6
5	Delegering og saksbehandling	7
6	Kontroll med salgs- og skjenkestedene	7
6.1	Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger.....	7
6.2	Saksbehandlingen i inndragningssaker.....	8
7	Informasjon/Rapportering/Kompetansekrav	8
8	Rapportering	8

1 INNLEDNING

Denne alkoholpolitiske handlingsplanen for Dovre kommune erstatter interkommunale alkoholpolitiske retningslinjer, 2016-2020 som ble utarbeidet av tidligere regional ruskoordinator.

Kommunen har etter § 1-7d i alkoholloven plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Loven gir ingen direkte anvisninger om hva planen skal inneholde, men planen bør angi de alkoholpolitiske hovedmålene og de delmål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som vil tas i bruk for å nå disse målene.

[Alkoholloven](#) har som formål å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære gjennom reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk. [Alkoholforskriften](#) omfatter bl.a. reguleringer mht salg, skjenking og innførsel av alkohol.

Det skal tilstrebes lik praksis når det gjelder salg- og skjenking av alkoholholdige drikker, avgiftsnivå, kontrollvirksomhet og sanksjoner i Nord-Gudbrandsdal.

1.1 Mål

Handlingsplanen har som målsetting å redusere samfunnsmessige og individuelle helseskader gjennom kontrollert bruk av alkoholholdige drikkevarer.

1.2 Delmål

Salgs- og skjenkepolitikken skal utøves på en slik måte at skadevirkningene blir minst mulig.

Det skal ikke være skjenking av alkohol i tilknytning til lokaler og arrangementer der barn og unge er en del av målgruppen.

Kontroll av salgs- og skjenkesteder skal sikre at salg og skjenking skjer i tråd med lover og retningslinjer og bidra til å heve debutalderen for drikking av alkohol.

1.3 Definisjoner

Alkoholholdig drikk brukes som fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol. Aldersgrensebestemmelser gjelder også for drikker med mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

Det kan innvilges salgs- og skjenkebevillinger for følgende grupper alkoholholdig drikk, Alkoholloven §1-3:

Gruppe	Innhold volumprosent alkohol	Eksempel
1	Over 2,5 - høyst 4,7	Øl, rusbrus, cider
2	Over 4,7 - mindre enn 22	Sterkøl, vin
3	Fra og med 22 til og med 60	Brennevin
Alkoholfri drikk: Inneholder under 0,7 volumprosent alkohol. Alkoholsvak drikk: Inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol		

1.4 Aldersgrenser

I henhold til § 1-5 i alkoholloven gjelder følgende:

- Salg, skjenking eller utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 3 må ikke skje til noen som er under 20 år.
- Salg, skjenking eller utlevering av alkoholsvak drikk og alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 må ikke skje til noen som er under 18 år.
- Den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk gruppe 3, må ha fylt 20 år, og den som selger, utleverer eller skjenker alkoholsvak drikk og alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, må ha fylt 18 år. Dette gjelder likevel ikke ved salg av alkoholsvak drikk når en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.

2 GENERELLE BESTEMMELSER FOR SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER

2.1 Løyveperiode

Løyveperioden følger kommunestyreperioden. Salgs- og skjenkebevillinger gis i utgangspunktet for inntil 4 år av gangen, med opphør senest 30. september etter at nytt kommunestyre tiltrer. Jf. §1-6 i alkoholloven. Kommunen kan beslutte at bevillinger ikke skal opphøre, men videreføres for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Gjennom rullering av alkoholpolitiske handlingsplan etter hvert kommunevalg der kommunen gjennomgår alkoholpolitikken, herunder bevillingspolitikken, beslutter kommunen at bevillinger skal videreføres, alternativt beslutte hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for. Kommunen kan ved videreføring, endre eller fastsette nye vilkår for bevillinger i samme utstrekning som ved behandling av ny bevilling, jf. § 3-2 og 4-3 i alkoholloven.

- Salgsbevillinger kan innvilges for gruppe 1.
- Skjenkebevillinger kan innvilges for gruppe 1, alternativt gruppe 1 og 2, eller for alle 3 grupper.
- Før kommunestyret avgjør søknader, skal det innhentes uttalelse fra sosialtjenesten og politiet.

2.2 Salgs- og skjenkebevillinger

Det kan innvilges følgende salgs- og skjenkebevillinger:

- FASTE SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER for en periode eller en bestemt del av året fra fem dager eller mer: Gruppe 1, 2 og 3
- SALGSBEVILLING for Vinmonopolutsalg (alkohollovens §3-4): Gruppe 2 og 3
- AMBULERENDE SKJENKEBEVILLING: Kan innvilges til sluttete selskaper ved leilighetsvis bruk på steder som ikke har fast skjenkebevilling, eller kun har bevilling for skjenking av gruppe 1 og 2: Gruppe 1, 2 og 3
Alkoholovens definisjon av ambulerende skjenkebevilling(sluttete selskaper): En sluttet krets av personer, samlet for et bestemt formål, i et bestemt lokale, som f.eks. bryllup, konfirmasjon, jubileum osv. jfr. alkoholloven § 4-5.
- SKJENKEBEVILLING FOR EN ENKELT BESTEMT ANLEDNING: Skjenkebevilling for en enkelt bestemt anledning for enkeltarrangementer, til eksempel konserter, dansegalla, festivaler m.m., som ikke omfattes av en fast bevilling, og som strekker seg over perioder på inntil fire dager, jfr. alkoholloven § 1-6, kan innvilges: Gruppe 1 og 2

Det kan ikke gis bevilling til salg og skjenking for samme lokale med mindre bevillingshaver har rett til tilvirkning, bevillingen skal utøves ved bevillingshavers tilvirkningssted, og bevillingen skal gjelde for et mindre lokale hvor det ikke er praktisk gjennomførbart med separate lokaler for salg og skjenking.

Kommunen kan innvilge salgsbevilling for gruppe 1 til matvareforretninger som har et assortert vareutvalg som tilsvarer en dagligvareforretning. Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider for kjøp av alkohol, samt en plassering der alkoholfri og alkoholsvak drikk ikke kan forveksles.

Kommunen kan innvilge skjenkebevilling for hvert enkelt skjenkested ut fra en helhetsvurdering av driftskonsept og innkomne uttalelser på følgende vilkår:

- Hoteller, moteller, pensjonater, gardsturisme, spiserestauranter og selskapslokaler kan
- gis alminnelig skjenkebevilling for gruppe 1, 2 og 3
- Kafeer/kafeteriaer/kroer/pizzeriaer - kan gis alminnelig skjenkebevilling for gruppe 1, 2 og 3
- Puber/diskotek med aldersgrense 18 år - kan gis alminnelig skjenkebevilling for gruppe 1 og 2
- Puber/diskotek med aldersgrense 20 år - kan gis alminnelig skjenkebevilling for gruppe 1, 2 og 3
- Øvrig atskilte virksomheter vurderes særskilt.

2.2.1 Andre vilkår ved tildeling av skjenkebevilling:

- Det kan ikke gis bevilling til salg og skjenking i samme lokale.
- Den som har bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk, plikter også å føre et rimelig utvalg av alkoholfrie og/eller alkoholsvake drikker, og som må regnes som en naturlig erstatning for alkoholholdig drikk.
- Alkoholfrie og alkoholsvake drikker skal oppføres på skjenkekart og andre prislister.
- Når halvflasker er i handelen, plikter skjenkestedet å føre et rimelig utvalg av slike.
- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som er særlig innrettet og markedsføres mot ungdom under 18 år og har denne aldersgruppen som målgruppe.
- Det gis ikke skjenkebevilling til skolelokaler og skoleområder.
- Det gis ikke skjenkebevilling inne i badeanlegg.
- Det gis ikke skjenkebevilling til bensinstasjoner eller gatekjøkken/kiosk.
- Det gis ikke skjenkebevilling til campingplasser.

Det skal tas ordensmessige og trafikale hensyn ved tildeling av skjenkebevillinger. Det skal videre legges vekt på hensyn som kan vanskeliggjøre effektiv kontroll både for bevillingshaver og bevillingsmyndigheten, så som skjenkestedets størrelse, utforming og innredning.

2.2.2 Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling for uteservering:

Utendørs skjenking av alkohol kan tillates der det skjer i naturlig tilknytning til et fast skjenkested. Det skal foretas en helhetlig vurdering, der trafikk- og ordensmessige hensyn vurderes i forhold til næringsmessige hensyn. Det kan innvilges alminnelig skjenkebevilling på avgrenset område ute tilsvarende pkt 2.3.

2.2.3 Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling i tilknytning til idrettsanlegg:

I idrettsanlegg(inne/ute) kan det gis ambulerende skjenkebevilling (lukket selskap) eller skjenkebevilling for en enkelt anledning i forbindelse med konserter / dansearrangementer o.l. under forutsetning av at aldersgrensen er minst 18 år. Det skal ikke gis skjenkebevilling i forbindelse med idrettsarrangementer. Det kreves fysisk avgrensing av skjenkearealet, utendørs ved for eksempel telt.

I kommunale idrettsanlegg/samfunnshus kan det gis ambulerende skjenkebevilling for lukkede ikke-kommersielle arrangementer som for eksempel ved korps- og sangerstevner. Det er en forutsetning at aldersgrensen er minst 18 år, og det kreves dokumentasjon på målgruppe for arrangement, samt dokumentasjon på avgrensing av skjenke arealet. Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2. Skjenketiden vurderes for hver enkelt bevilling ut fra arrangementets art, beliggenhet, uttalelser fra politiet o.a., og innenfor retningslinjenes maksimaltider for skjenking.

2.2.4 Internkontroll

For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av alkoholloven overholdes, jf. alkoholloven § 1-1, skal innehavere av salgs- og skjenkebevillinger føre internkontroll med den virksomhet som drives i henhold til bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven. (Ref, kap.8, Alkoholforskriften)

Dette gjelder ikke for innehavere av ambulerende skjenkebevilling, og det kan gjøres unntak for bevilling gitt for en enkelt bestemt anledning, når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til stedets størrelse.

2.3 Skjenketider

I kommunen kan følgende skjenketider innvilges for hvert enkelt skjenkested:

- Gruppe 1 og 2: Kl. 08.00 - 02.00.
- Gruppe 3: Kl. 13.00 - 02.00.

Utendørs servering, enkelt løyve og ambulerende løyver kan innvilges inntil samme skjenketider.

Generelle vilkår:

- Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.
- På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og gruppe 2 til overnattingsgjester. Dette kan skje utenfor overnattingsstedets skjenkearealer, for eksempel på rommene eller i resepsjonen.
- Mindreårige (barn under 18 år) har ikke adgang til skjenkesteder etter kl. 22.00, unntak her er overnattingssteder og skjenkesteder med matservering som hovedkonsept. Ved skjenkesteder med matservering som hovedkonsept må mindreårige være i følge med foreldre/foresatte etter kl.22.00.

2.4 Salgstider

Salgstid for alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3:

- Salg fra AS Vinmonopolets utsalg kan skje fra kl. 08.30 til kl. 18.00.
- På dagen før søn- og helligdager kan salg skje fra kl. 10.00 til kl. 16.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag. Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg kan likevel ikke være lengre enn fastsatt salgstid for annen alkoholholdig drikk i kommunen.
- Salg fra AS Vinmonopolets utsalg er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai og julaften.

Salgstid for alkoholholdig drikk gruppe 1:

I kommunene kan følgende salgstider innvilges for hvert enkelt utsalgsted ut fra en helhetsvurdering av driftskonsept og innkomne uttalelser på følgende vilkår:

- Hverdager mellom kl. 0800 og kl. 2000.
- Dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag mellom kl. 0800 og kl. 1800.
- Salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 er ikke tillatt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

3 TILTAK FOR Å REGULERE TILGJENGELIGHETEN AV ALKOHOL

Det er godt dokumentert at de mest effektive virkemidlene i alkoholpolitikken er de som reduserer tilgjengeligheten. Alkoholloven og denne retningslinjes formål er å begrense forbruket av alkohol og de samfunnsmessige og individuelle skader, som alkoholbruk kan innebære. Selv om alkohol er lovlig salgsvare, er alkoholovens system med kommunal bevillingsplikt ment å sikre at omsetningen skjer i betryggende former.

Et viktig tiltak gjelder barn og unge. Søknader om skjenking kan avslås ut i fra plassering for eksempel på eller i nærheten av skole, ungdomsklubb, idrettsarena eller i tilknytning til lokaler og arrangement der barn og unge er en del av målgruppa.

4 GEBYRER

Rammene for bevillingsgebyret framgår av alkoholforskriften, kap.6, som fastlegger at det for salgs- og skjenkebevillinger for alkoholholdig drikk skal betales et bevillingsgebyr. Gebyret fastsettes for et år om gangen på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk. Det kan også kreves gebyr ved bruk av ambulerende bevilling og ved bevilling gitt for en enkelt anledning.

Kommunen benytter de til en hver tid fastsatte gebyrer som alkoholloven med tilhørende forskrifter fastsetter og gir anledning til. Gebyrene fastsettes årlig og kan bli endret i løpet av bevillingsperioden. Det henvises til § 6-2 i alkoholforskriften når det gjelder satser. Beregningsgrunnlaget baseres på forventet omsetning, dvs. forrige års omsetning. Ved årets slutt må bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol. Dersom det er vesentlig forskjell på årets omsetning og forventet omsetning, kan kommunen foreta en etterberegning. Alle er pliktige til å levere omsetningsoppgave, hvis ikke kan avgiften fastsettes ut fra en skjønnsmessig vurdering, evt. kan bevillingen inndras.

Som et minimum skal avgiften dekke kostnadene med kontrollordningen. Kommunen skal benytte overskudd fra gebyrinntektene fra salgs- og skjenkeavgifter til definerte forebyggende tiltak.

5 DELEGERING OG SAKSBEHANDLING

Dovre kommune har delegert bevillingsmyndigheten som følger:

- Bevillingsmyndighet: Rådmannen / kommunedirektøren
- Kontrollorgan: Securitas

Vedtak fattet av bevillingsmyndigheten, kan påklages.

6 KONTROLL MED SALGS- OG SKJENKESTEDENE

Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelsen av kommunale bevillinger til skjenking av alkoholholdig drikk, salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og statlig bevilling etter alkoholloven § 5-3 første ledd, herunder for kontroll med føring av internkontroll.

Kommunen er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene (kontrollørene) er kjent med gjeldende lovverk, forskrifter og retningslinjer. (Alkoholforskriften, kap.9)

Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold.

Kontroll av skjenkesteder skal gjennomføres med minst to kontrollører og kan foregå åpent eller anonymt.

Etter utført kontroll skal kontrollørene alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet.

Skriftlig rapport sendes snarest mulig - og innen en uke - til salgs- eller skjenkestedet med adgang for bevillingshaveren til å uttale seg innen to uker. Rapportene sendes bevillingsmyndigheten. Rapporter fra steder med statlig bevilling skal sendes via kommunal bevillingsmyndighet. Salgs- eller skjenkestedets uttalelse til rapporten skal følge med.

Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

6.1 Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning gjelder der kontroll gjennomført i henhold til kapittel 6 i denne handlingsplanen eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.

Ved overtredelser som nevnt under tildeles bevillingshaver et bestemt antall prikker. Tildeling av prikker skjer i henhold til kapittel 10 i alkoholforskriften. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd. Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke.

Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende.

Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse. Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse. Kommunestyret kan ved svært skjerpene omstendigheter også øke lengden på inndragningen, i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året. Bevillingen kan likevel ikke inndras dersom årsaken til manglende bruk av bevillingen er en hindring utenfor bevillingshavers kontroll og som han ikke med rimelighet kunne unngå eller overvinne følgene av. Dette gjelder bare i den utstrekning det kan antas at driften kan gjenopptas innen rimelig tid.

6.2 Saksbehandlingen i inndragningssaker

Der det foreligger grunnlag for prikktildeling, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om tildeling av prikker, jf. forvaltningsloven § 16.

Kommunestyret fatter enkeltvedtak om tildeling av prikker. Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.

Vedtak kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag.

Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om inndragning av bevillingen, jf. forvaltningsloven § 16. Kommunestyret fatter enkeltvedtak om inndragning av bevilling på grunnlag av tildeling av prikker.

Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtakelsesdato.

7 INFORMASJON/RAPPORTERING/KOMPETANSEKRAV

Det kreves at kunnskapsprøve om alkohollovgivningen er avlagt og bestått før søknad om bevilling blir behandlet (ref alkoholforskriften kap.5). Søknad om bevillinger (salg/skjenking) må være kommunen i hende innen 30 dager før oppstart. Ved eierskifte kan eier/driver drifte virksomheten under forutsetning av at kunnskapsprøvene er bestått, inntil nye bevillinger foreligger (ref. alkoholforskriften kap.11).

8 RAPPORTERING

Innehavere av løyver plikter å sende inn omsetningsoppgave for året og eventuelt forventet omsetning innen den 31.januar i det påfølgende år til bevillingsansvarlig i kommunen.. Bevillingsansvarlig bruker dette til beregning av gebyrer, samt rapportering til Folkehelseinstituttet (tidl. SIRUS).